

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quadragesimas[e]c[und]a declarat ill[ud] hospitale[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](#)

Distinctio. xlii.

Prima pars.

dicitur q̄ archiepiscopi quinquaginta equitatuſa ha-
bentur in visitationibus.

C Sicut ergo. **V** Cöldidit Stephanus ex supradictio-
nem quod eoz cū quibus viuimus feruimus sicut in
vita: sicut etiam in indumentis z in incellu erit debet eſſe la-
cerdos ouar. n̄ grauitate immo-
mentis oſſed am-
tutatatem. Si en-
im incompotis z non
decet incedere n̄ dicit Augustinus

metus iniquitatibus.
p̄dabat ex eo q̄ Ca-
runcula p̄p̄ vari-
icosum fuit a Sa-
lino notatum.

E p̄ficiō vīlē ſupelle-
cīclē m̄ et menſam ac
victum pauperem habeat: et
dignitatis ſue authoritatē
fidei z vite meritis querat: ho-
spitium quoq; no longe ab ec-
clēsia habeat.

I tem ex eodē. **D**e eodem.
C lericis professionem
ſuā et habitu et incellū
probet. et ideo nec vestib⁹ nec
calceamentis decorem querat.
Sicut ergo in cibis mores eoz
cum cū quib⁹ viuimus, obſer-
vare monemur: ſic z de indu-
mentis intelligentiſt̄ eft. vt en-
alibi d̄: quicquid cōceptis his
cū quib⁹ viuunt, laitoria ſibi vel
aucterio: a p̄e ceteris idūme-
ta vel alimēta querat: aut intē-
peras ſui, aut ſup̄ſtio ſus eft.

C In incellu aut̄ debet eſſe fa-
cerdos ornatus: vt grauitate
titrem, mentis maturitatem
ostēdat. In compotio enim
corporis: vt Aug. ait) inequa-
litatem indicat mentis. Un-
de hystorij graphus "ille cum
eius mutabilitatem" deſcribe-
ret, cuius conſciencia excitata
currit menteſt̄ vafat: inter
cetera hoc etiam notable indi-
caue dices. Incellu eſſe modo tardius.

D istinctio. xlii.

H ospitalem p̄
no facerdo-
tem eſſe op̄z
ne sit de nu-
mero eorum
quibus in in-
dictio dicetur
hōspes ſui, et non ſuceptiſt̄
me. **C** Qui enī aplin ſecutiſt̄
fuerit, alios ad hospitalitate

C Si id in tpe. Id eſſe pro tpe: ſez cum corā aliquibus
tempore neceſſitatis ciuita ſuoponit̄ cibis.
b Neg. i.no ideo q̄ quia ſtatim comedere q̄ videt
alios neceſſitate exigente comedere et ſuoponit̄ cibis.
c Cum. Id eſſe quando.

b P̄s. i. cl. 8.
e **S**ic fa-
cientepi cā veneti
ad pauperes ecclē-
ſias: me breuia po-
ra conſumat victu-
logiſt̄, et de cen-
ſi: cum apostolus.

P Arſimoniam. **O** ero enumerat̄ in
ca: quoq; ſer come-
dant̄ z duo repro-
bantur, z ſere de-
bez q̄ parmiſoniam
eſt viua rerū tem-
poraliū cum mo-
deratione.

Phil. **f** **P**armoni-
monia. **a** m. Id eſſe tem-
peratum viuim.

s **T**uilegētā. Id
eſt voluptarem.
b **I**nfucati. Id
eſt ſolūm, vt in-
fucati. i.no preci-
ſe faciuntur.

i **C** In piauita.
Ars. Et illi qui
dicunt melius effe
exaudiā in piauita
loco tñ corā po-
lub⁹ q̄ in ecclēſia,
et illa auſtoſitatem
et aut̄ cum orae-
tū, intra in cubicu-
lum tuum: et clau-
ſo oſſo ea z patē,
ſed illud de cubicu-
lo mentis intelli-
gitur.

k **C** Que ſupra.
Nam queq; ſu-
ero auerſus, red-
dit. tñ. ſe. lexxv.
dūt. non ſan.

S Epe. **i** **C** **A**.
Sp̄z in ſum.
l **C** Sepe vi-
ta. ſuſt̄ dum vi-
tan vita in corā-
ria currunt.

E p̄ficiō, m̄ ſupelle-
cīclē, hoc podie-
no tenet: qua mo-
do habeat ampla
poſtſiſt̄: vt. ri-
q̄. i. expedit, et ſe-
no eſt erra de ſe-
dūt. i. vafa, z eſt de
eſt. cum apls. ybi

s id * in tpe aut opus ſit, aut
neceſſe ſit, cū tranquillitate a-
ſpicere, neq; b̄ rāgere. Magis
ergo interest non qđ vel quan-
tum alimētu p̄o cogruet:
hoīn atq; pſone ſue, z p̄o ſue
valetudinē neceſſitate quis
accipiat: ſed quanta facilitate
et ſeuſtate animi careat cū
hi⁹ vel opz vel neceſſe eſt ca-
rere: vt illud in animo xp̄iani
cōleaf qđ apls dicit: Scio *
z minus h̄eſcio z abundare:
vbiq; et in oib⁹ imbuſ ſum:
z ſatari z eſurire: z abundare
et penuria pati: ſia poſtum in
eo qui me conſoriat.

I tem ex cōclio Bangrefi.
C Levera cōp̄ et vefū
non diſſolutio eoz laudatur.

P Arſimoniam cū veſte
humilito reprobam⁹:

sicut etiam ornatiꝫ p̄ter eoz
poſtū diligētā ſuicari⁹ lau-
damus: diſſolutos aut̄ et fra-
ctos vestib⁹ z incellu non recti
pīnus: pīrātē verū in piauita
z domib⁹ non ineludēt̄, oīm locū in nomine dei edifi-
cam⁹ honoam⁹: z cogre-
tationem in ecclēſia dei factam
ad utilitatē cōm recipim⁹:
et bona oga que ſupra * vires
in fratres pauperes exercent
fin ecclēſiaſt̄ traditiones,
būtificam⁹: z oia q̄ p̄ueniūt tra-
ditionib⁹ aplicis, z ſcr̄p-
tūrātū ſuceptis in ecclēſia fieri
exoptamus. **I** tem Greg.

C Sub ſpede virtutum lepe-
te vita ingerunt.
E p̄ficiō, ſuſt̄ ſu-
cīclē, hoc podie-
no tenet: ſuſt̄ ſu-
cīclē, hoc podie-
no tenet: ſuſt̄ ſu-
cīclē, hoc podie-
no tenet: ſuſt̄ ſu-

spitaleat si donum suum hospitalibus clauderet: et quia
h[ec] pietas remuneratur eternaliter et temporaliter. Item
exemplo Abraham et Lot: qui quoniam hospitalares erant
angelos hospitalio recipere merueruntur. Addit etiam q[ui]
in hospitalitate non erit electus vel electus persona-

debet inuitare. Quomodo ho-

spitalitas exhortator poterit
esse, qui domum propria hospitali-
bus claudit? Si enim sacerdos
pamii a seipso: et a domestica
sua ecclesia ut exigere quod post
ea populo imperet: si primum
imitando Christi ipsius de f-
re que posset populi doceat:
necessaria est ut pauperes hospi-
tio recipiat, quo ad hospitalita-
tem facilius suo exempli subdi-
torum attrahat. **D**ividuus
sacerdos ad memoriā re-
uocet quomodo Abraham et
Lot per hospitalitatem opera
dei placere, et angelos hospi-
tio meruerit recipere: et quo-
modo Iohannes cōmunitate
domini in gressu, Lot cum fa-
milia sua liberauerit: quomodo
clausis domos cum hospitali-
bus ignis ingressus perdide-
rit. **Q**uomodo etiam Iacob Ioseph
et alienus, ut
terram, aliam, et
diuina, q[ui]d
q[ui]d dicam.
Corporalis,
sine corporis pietatis.
Ad omnia id
est ad temporali
et eterna: ut, xvij. q.
et decime.
Ab hac hos-
pitalitate
f[ac]tus est Alienus, et
terram, aliam, et
diuina, q[ui]d
q[ui]d dicam.
Et q[ui]d
q[ui]d dicam.
Alienus, et
probar. Sicut hos-
pitalitate esse re-
renda: et qui can-
tibus habent, abduc-
tur ad ecclesias: si-
citur. **S**o. cœlitus que-
dam diotrephe-
ni, qui pauperes non re-
cipiebat: et oben-
dit etiam q[ui]d omni-
bus indifferenter
quibus possumus,
debetum hospitali-
tatem, et recipere.
quod probat sequen-
tia pietatis.
Diotrephe-
bus, proponit nomē.
Aliens?
Quod hec est se-
unda pars quatuor
dilectionis, in qua
magis q[ui]d in elemo-
nibus dandis non

debet esse differentia cum pertinet pro nutrimento, si au-
tem pertinet causa predicationis, tunc esse discernen-
dum. hoc autem intelligo de elemosynis quotidianis,
non autem de premeditatis als corradicente hierony-
mi. q. j. ca. si. vbi dicit q[ui] in paupere magis est attenden-
da religio q[ui] pau-
peritas. **J**o. de san-
cto. **C**alixto. **Q**uid
diebant q[ui] in ois-
bus hospitalibus re-
cipiendo facien-
dā erat examina-
tio, sed dicit Joan.
Chrysostomus. **N**on esse ve-
rum. Nam si pe-
tit aliquo tangit
pictatus, facienda
est examinatio: q[ui]
foste non recte pe-
tit, vel est intrin-
sice excommunicari.
Non enim dat fâ-
tum tempore, sed
enī accepitur spiri-
tuale. Si vero pe-
tit amore dei, indif-
ferenter est oib[us]
dimidium, exemplo
Abraham quime-
runt angelos reci-
pere, q[ui]d forte non
reciperet si distinxer-
et personas. **H**. **S**
Curiositate. **Q**uo hoc
Non enim semper dicit in
erit curiositas nam euā. **I**
mita sunt diffiniri netio
landa, ss. de noua, vbi sed
l. doli. in f. por. iu-
k. **P**ericulum, mi-
sticum in munitione: chal-
lens adhibendit est xij. vel
decim. fortis in h[ab]it
maiorib[us] sit viij. q. s[ic] in
i. ca. vlt. ss. ad car. p[ro]tato-
bol. i. q. u. n. ltr.
Dostulat. er. inter-
go indistincte oib[us] tum. et
est danda elemosynā.
syna: yr. j. e. p[ro]p. q[ui] iuta-
ri. et. s. s. p[ro]p. et authoi-
ter. vlt. p[ar]ce. raa. de-
z. s. ou. f. u. q. p[ro]p. fudet
et. xij. q. iij. quoniam ec. su-
marios. et. xvij. q. iij. mil. ex-
j. si cupis. et. xvij. ca. p[re]-
lat. duo. alibi d[icitur]. vlt.
citur: omni p[er]petri scissi be-
ti re-tribue. Sed nece-
contra dominū d[icitur]. s[ic] d[icitur].
Dostudieret eleo to cui
moylna in manu benefi-
cia, nonc in me-ter: et
mas. **I**stum cui erit gra-
des. Et in Cant. in officio
eis vult. Ode: tuto mi-
nau in metuere: ta. Arc.
i. iii

Distinctio. pli.

Prima pars.

tatem. Et dicit Ambro. Ordinata est charitas ut pium deus: secundo parentes: deinde filii: postea domine facit: ultimo extranei diliganti. Et alibi dicit Ambro. qd' electi per sonas: debet esse in misericordia impedita: vt. lxxvij. dist. non satis. t' h'ero. dicit qd' in pauperio non tam pau-

pas qd' religio est attredenda: vt. vii. qd' qm' quicquid. et August. dicit. Ultius c'f'urunt pa-

nus tollunt, qd' de cibo securus ec. vt

v. q. v. non omnis. xxiij. q. iij. nimis.

Diliguit ergo eo-

rū qui perunt elec-

moy naz, ali' sunt

cogniti, ali' non.

Itē ali' petat qua-

si est debito, vt pre-

dicatores et p'la-

ti'li' p'li' suste'na-

re' corporis. Si

ergo quis petat ex

debito ratione of-

fici, quia dicit se

ad hoc missum fe-

co' ad agape' vocati

ad ea cōuocatas partes ex eis

lib' tollere oportet.

Unde in Laodicēi concilio.

Clerici ad agapem vocati,

partes f'li' non tollant.

D' opz' ministros al-

tar' vel quoslibet cleri-

cos ad agape' vocatos par-

tes tollere, propter iniuria' qd'

ex hac occasione ecclesiastico

ordini poterit deputari.

C' In locis deo' dedicatis, nec

comedere, nec accubari' sterni-

re' licet.

D' Opz' in basilicis feu-

in ecclesiis agape' face-

re: in i'ntus manducare, vel ac-

cubitus sterneren' licet.

C' Itē ex concilio Larthia. iiiij.

C' nisi necessitate coacti cleri-

ci in ecclesia nō cōuident.

Q' Ulli' ep' vel cleric' in ec-

clesia conuentuantur, nisi

negligant iustitias, qd' tunc

subtend' a' tunc subtra-

henda est ei: vt. v.

q. v. non omnis. ni

si tam fame moriat-

ur: vt. lxxvij. dist.

p'f'ce. si autem non

danda est potius bono' m'lo, et consanguinitate' qd' ex-

trance, et sic loquitur illud: deluder elemosynā ec. et

illud. Q' ordinatur in me charitatem. vt. lxxvij. distinc-

non fatis.

S' Sed quoniam omnes. Arg. qd' ratione dubitatio-

nis melius est ex abundantia aliqui facere, qd' aliud di-

mittere: vt. xi. q. iij. nolite. viij. quest. q. non estimamus.

xvij. questio. iiij. coripiuntur. Et' est argu' ad questione-

num cum dubitatio' quis ex duob' occideri hominem,

Dubl. qd' potius ambo admittantur ad ordines, qd' ambo repel-

tatio' non lantur. Argu' contra. xvij. q. viij. si quartu'. Quid in-

tabili' ris sit de hoc, notatur in questionib', et est expellsum de-

b' Arg. hom' significati.

ad hoc. b' D' On oportet. Partes, et dominum mittere. et est

est. qd' contra episcopos qui nolunt prouincias visitar'.

qd' re'ce'et tamen petum redim' procurations: vt. x. quest. j.

magni' relata.

Lxxvij. C' Propter iniuriam. infamiam.

deles incorporantur, vt de consecratione distinctio. qd' tunc

quia passus.

C' D'eb' x. qd' It'ho'. S' p'recipiunt' St'ani'or. viij. cap. apo-

stolice regule, qd' op'ct' episcopum' est' docto're. I'li' d'eb' tunc

qui stat' docere. Nam quantum p'dest' bonis per exem-

pla bone' vite, tantu' nocet malis si fleat.

Nam predica' p'clato' mal' sunt arc'et' qd' coripiuntur' i' d'iu'

predicatione' debet p'clato' est' discer' ne vel ta'ca'

prof'erat, vel dicenda taceat.

C' D'eb' x. qd' It'ho'. S' p'recipiunt' St'ani'or. viij. cap. apo-

stolice regule, qd' op'ct' ordina'm'um' est' docto're. Id est' talen' qui das-

sia' docere et predicare. considerab' autem prius quae qd'

bus' est' que predicti: qd' quia non omnia omnibus sumptu' a' u'le'

dicanda' heretici enim secreta' fidei non fui' pande'nt'

da' et nec nimis alta dicere minus cap'ctus' qd' si' obliu'is et

non obedient' predican' t', non ideo cel's'ur a' doctrina et u'le'

correctione' cou'nt'.

C' S' silencio. Expone negatiue. sic. q. viij. f'ncia.

Nam latratu' i' predicatione'.